

**BUDYNEK DAWNEGO MUZEUM
TECHNICZNO-PRZEMYSŁOWEGO W KRAKOWIE
PRZY UL. SMOLEŃSK 9
OBECNIE WŁASNOŚĆ AKADEMII SZTUK PIĘKNYCH
W KRAKOWIE**

**PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH
ORAZ**

PROGRAM ROBÓT BUDOWLANÝCH

**DLA ŚLUSARKI OKIENNEJ I DRZWIOWEJ W OBRĘBIE PARTERU ELEWACJI
TYLNYCH (ZAKRES KONSERWACJI I REKONSTRUKCJI)**

Opracowała: mgr Katarzyna Sułkowska
konserwator dzieł sztuki

K. Sułkowska
mgr Katarzyna Sułkowska
konserwator dzieł sztuki
ul. Wierzbowa 14, 32-065 Krzeszowice
tel. 607 267 052

**Małopolski
Wojewódzki Konserwator Zabytków
w Krakowie**
31-002 Kraków, ul. Kanonicza 24
2R-I. 5142. 266. 2022.MFO
poz. 2R-I. 5142. 266. 2022
2 uwagami

UZGODNIONO
dnia 1.6. LUT. 2023...

KRZESZOWICE, WRZESIEŃ – GRUDZIEŃ 2022

SPIS TREŚCI

1. KARTA TYTUŁOWA.....	3
2. DANE HISTORYCZNE.....	4
BIBLIOGRAFIA	10
3. OPIS INWENTARYZACYJNY.....	12
ELEWACJA PÓŁNOCNA	12
ELEWACJA ZACHODNIA	12
ELEWACJA WSCHODNIA	12
FRAGMENT ELEWACJI POŁUDNIOWEJ	13
4. TECHNOLOGIA I TECHNIKA WYKONANIA	14
5. STAN ZACHOWANIA I PRZYCZYNY ZNISZCZEŃ	14
OKNA	15
DRZWI.....	15
6. WNIOSKI I ZAŁOŻENIA KONSERWATORSKIE.....	16
7. PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH.....	20
8. KOPIA DYPLOMU	22
9. DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA	23
PROGRAM ROBÓT BUDOWLANYCH	34
CZEŚĆ RYSUNKOWA.....	38

1. KARTA TYTUŁOWA

A. IDENTYFIKACJA OBIEKTU

Rodzaj zabytku: ślusarka drzwiowa zewnętrzna stalowa oraz ślusarka okienna stalowa na elewacjach tylnych budynku przy ul. Smoleńsk 9 (elew. północna, wschodnia, zachodnia, fragment południowej).

Nr rejestru zabytków: A-112, wpis z dnia 20 października 1965 roku,

Lokalizacja: woj. małopolskie, Kraków, ul. Smoleńsk 9,

Czas powstania: 1910-1914 (projekt 1908 -1910)

Projektant: Franciszek Mączyński, Tadeusz Stryjeński oraz Józef Czajkowski,

Technika wykonania: ślusarka drzwiowa i okienna wykonana metodami kowalskimi, nitowana. Okna – 19 sztuk, drzwi – 4 pary drzwi stalowych. Ślusarka drzwiowa – troje drzwi dwuskrzydłowych, jedno trójskrzydłowe (środkowe skrzydło ruchome). Okna o ramach stalowych, wielopolowe, o kształcie prostokątnym (12 szt.), kwadratowym (1 szt.) oraz zamknięte półkoliście (6 szt.). Nad drzwiami naświetla wielopolowe o ramach stalowych, przeszklone szkłem bezbarwnym.

Właściciel: Akademia Sztuk Pięknych im. Jana Matejki, plac Jana Matejki 13, 31-157 Kraków

Użytkownik: Akademia Sztuk Pięknych im. Jana Matejki, plac Jana Matejki 13, 31-157 Kraków

B. DANE DOTYCZĄCE DOKUMENTACJI

Inwestor: Akademia Sztuk Pięknych im. Jana Matejki, plac Jana Matejki 13, 31-157 Kraków

Zamawiający: Akademia Sztuk Pięknych im. Jana Matejki, plac Jana Matejki 13, 31-157 Kraków

Dokumentacja opisowa: 22 strony formatu A4;

Dokumentacja fotograficzna: 22 barwne fotografie obiektu przed konserwacją, wykonane techniką cyfrową;

Dokumentacja rysunkowa: 5 rysunków okien i drzwi

Opracowanie dokumentacji: mgr Katarzyna Sułkowska, konserwator dzieł sztuki

2. DANE HISTORYCZNE

Budynek należący obecnie do krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki, wzniesiono jako siedzibę Muzeum Techniczno-Przemysłowego. Modernistyczny gmach powstał w latach 1910-1914, a jego projektantami byli Franciszek Mączyński, Tadeusz Stryeński oraz Józef Czajkowski. Ten ostatni zaprojektował fasadę z kamienną okładziną i secesyjnym zdobieniem. Projekt konstrukcji budynku zawierał nowatorskie i funkcjonalne rozwiązania – m.in. zastosowanie żelbetu.

Muzeum Przemysłu Artystycznego w Krakowie było jednym z dwóch najstarszych (obok Muzeum Przemysłu i Rolnictwa w Warszawie) muzeów przemysłowych na ziemiach Polski. Była to prywatna placówka powstała z inicjatywy dra Adriana Baranieckiego, a jej początki sięgają 1868 roku.

W 1912 roku policzono, iż zbiór muzealny liczył 30 tysięcy obiektów z 20 działów. Ponadto w gmachu funkcjonowała biblioteka licząca 9 tysięcy woluminów. Wśród cennych księgozbiorów warto wymienić zbiór materiałów Wyższych Kursów dla Kobiet, a także księgozbiór Towarzystwa Miłośników Książki. W 1914 roku uruchomiono drukarnię (czasopisma „Przegląd Rękodzielniczy”, „Rzeczy Piękne”).

W latach 1920-1934 funkcjonowała nazwa Miejskie Muzeum Przemysłowe im. dra Adriana Baranieckiego, zaś pomiędzy 1934-1951 Muzeum Przemysłu Artystycznego w Krakowie.

Muzeum przy ul. Smoleńsk 9 organizowało wzorcowe warsztaty rzemieślnicze, a także pełniło rolę szkoły artystycznej. W zbiorach znajdowały się obiekty rzemiosła artystycznego, użytkowego z Polski i z zagranicy, a także polska i zagraniczna sztuka ludowa. Muzeum posiadało także w swych zbiorach kolekcję artystycznego tkactwa, haftów, ceramiki, a także cenną kolekcję porcelany.

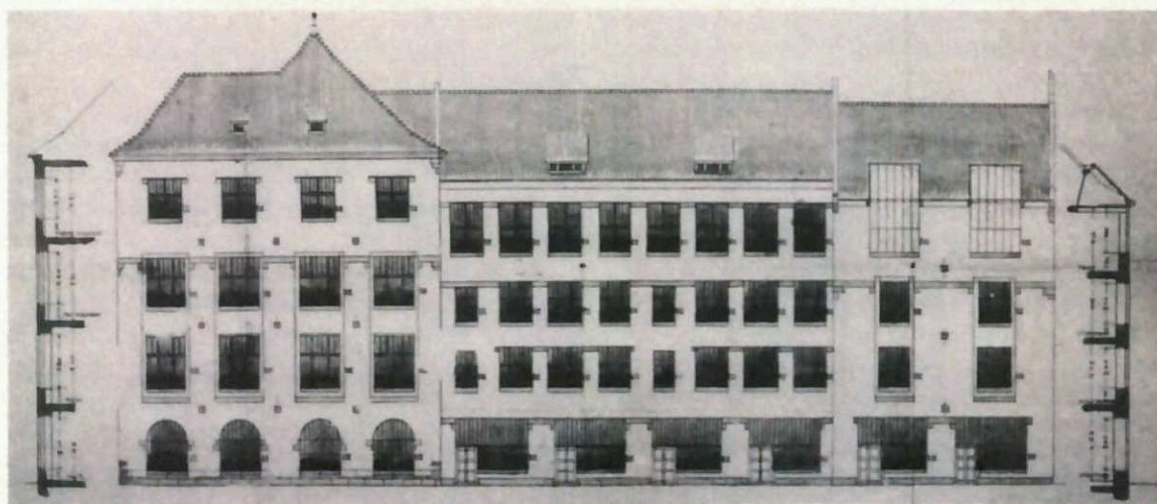
Podczas II wojny światowej Muzeum nosiło nazwę *Städtisches Gewerbe Museum in Krakau* i podlegało pod Wydział Propagandy i Kultury przy zarządzie Generalnego Gubernatorstwa. Po wojnie muzeum zarządzało miasto Kraków, zaś kierownikiem instytucji został Kazimierz Witkiewicz. Zaczęto wówczas porządkowanie budynku, zbiorów muzealnych oraz bibliotecznych. W 1945 otwarto czytelnię, wznowiono działalność wystawienniczą i oświatową, wprowadzono pokazowe zajęcia dla studentów ASP.

1 stycznia 1950 muzeum zostało upaństwowione. Państwo przejęło budynek przy ul. Smoleńsk 9, a także znajdujące się wewnątrz maszyny, warsztaty, narzędzia oraz zbiory muzealne. 26 lipca 1950 zarządzeniem Ministra Kultury i Sztuki Muzeum Przemysłu Artystycznego w Krakowie zostało włączone do Muzeum Narodowego w Krakowie. MNK weszło w posiadanie zbiorów, zaś budynek otrzymało w zarząd i użytkowanie.

28 grudnia 1951 budynek dawnego Muzeum Przemysłu Artystycznego przy ul. Smoleńsk 9 wraz z biblioteką oraz Gabinetem Rycin, Muzeum Narodowe w Krakowie przekazało krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych.

Zachowany w krakowskim Archiwum Budownictwa Miejskiego projekt realizacyjny Muzeum Techniczno – Przemysłowego¹ z 1908 r. zawiera rysunek z widokiem elewacji tylnej. Porównując go ze stanem dzisiejszym można zauważyć różnice w formie przeszkleń okiennych. Przeszklenia pomieszczeń parteru od początku były projektowane jako duże otwory, zamknięte ślusarką okienną, a nie stolarką. Stan obecny różni się od projektowanego większym podziałem poszczególnych przeszkleń. W projekcie zastosowano drobny podział kwater w formie pionowych, wąskich prostokątów w górnej części przeszkleń. Dotyczyło to zarówno ślusarki na parterze, jak i stolarki okiennej na piętrach. Wydaje się, że odstąpiono od tego pomysłu już podczas realizacji gmachu.

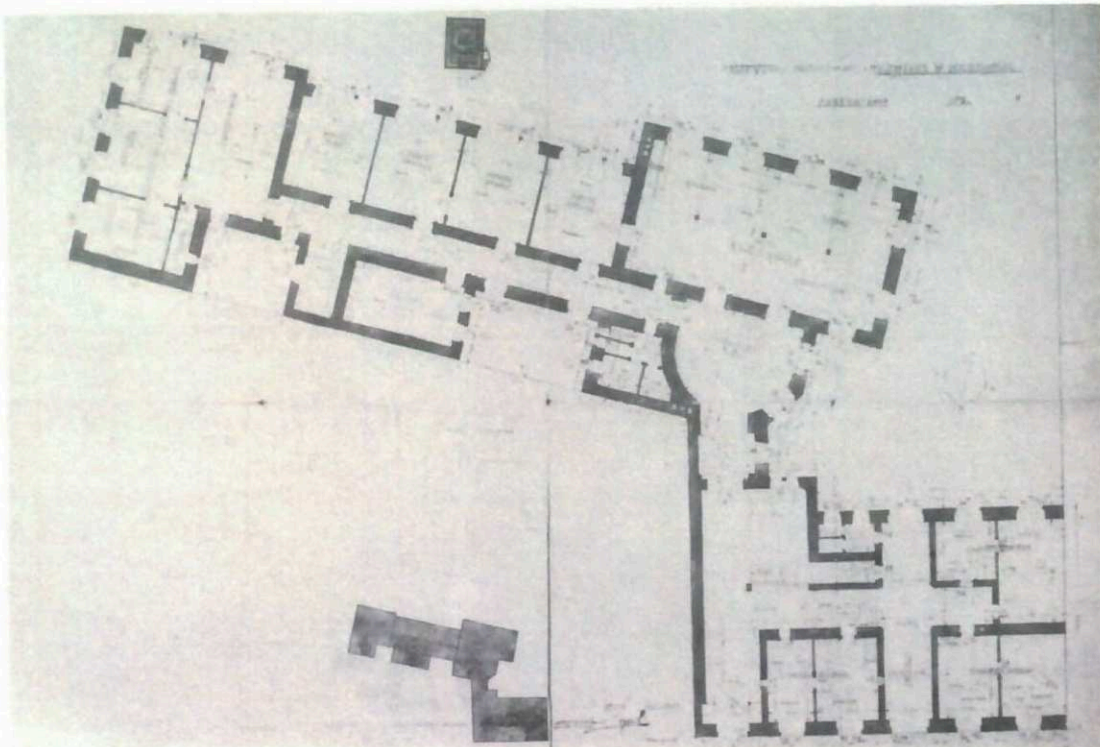

20. Tadeusz Stryjeński, Franciszek Mączyński, projekt z r. 1908 (realizacyjny) gmachu krakowskiego Muzeum Techniczno-Przemysłowego przy ul. Smoleńsk 9, elewacja tylna skrzydła instytutowego

Widok elewacji tylnej, północnej, projekt realizacyjny z 1908 roku. Fotokopia z artykułu Z. Beiersdorf – Muzeum Techniczno – Przemysłowe w Krakowie w: Rocznik Krakowski, t. LVII, 1991, str. 129 – 163.

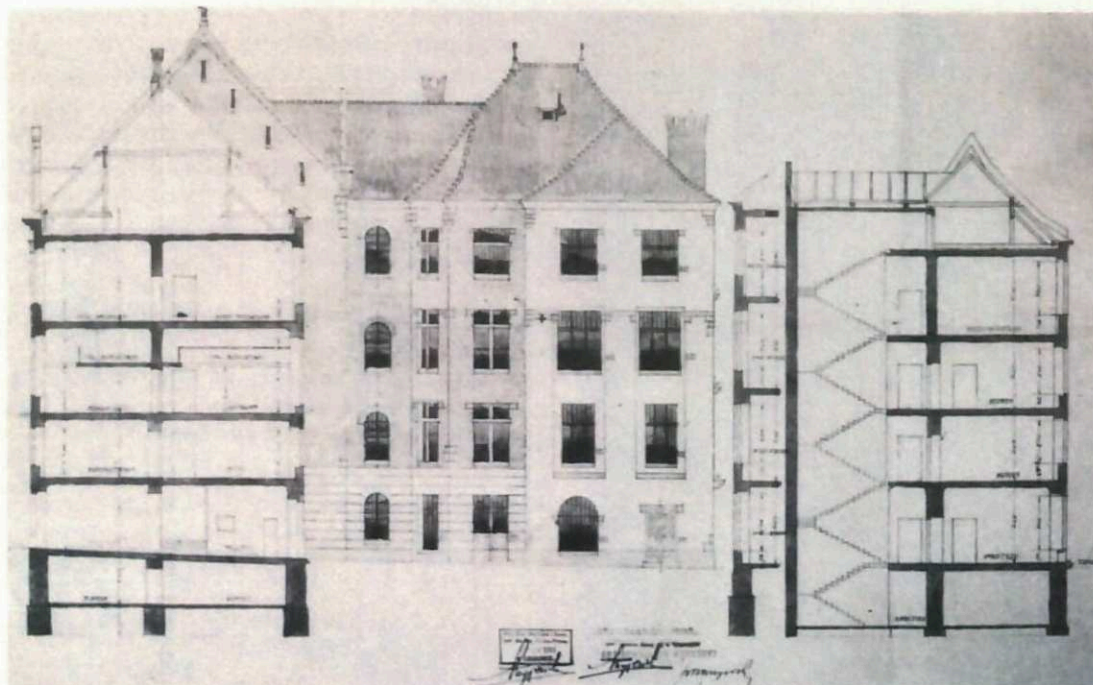
¹ Sygn. 29/1410/0/2.22.1/17000

11. Tadeusz Stryjeński, Franciszek Mączyński, projekt z r. 1908 (realizacyjny) gmachu krakowskiego Muzeum Techniczno-Przemysłowego przy ul. Smoleńsk 9, rzut parteru

Rzut parteru, projekt realizacyjny z 1908 roku. Fotokopia z artykułu Z. Beiersdorf – Muzeum Techniczno – Przemysłowe w Krakowie w: Rocznik Krakowski, t. LVII, 1991, str. 129 – 163.

19. Tadeusz Stryjeński, Franciszek Mączyński, projekt z r. 1908 (realizacyjny) gmachu krakowskiego Muzeum Techniczno-Przemysłowego przy ul. Smoleńsk 9, elewacja przewiązki z klatką schodową i elewacja skrzydła instytutowego oraz przekrój poprzeczny

Widok elewacji wschodniej, projekt realizacyjny z 1908 roku. Fotokopia z artykułu Z. Beiersdorf – Muzeum Techniczno – Przemysłowe w Krakowie w: Rocznik Krakowski, t. LVII, 1991, str. 129 – 163.

Obecnie zachowane przeszklenia w formie okien oraz drzwi pochodzą z różnych okresów. I tak drzwi oznaczone jako d.1 i d.2 są obiektami pierwotnymi. Widoczne są charakterystyczne profilowane listwy oraz płycinowy sposób kształtowania formy skrzydeł. Na drzwiach d.1 w odkrywcę zidentyfikowano resztki pierwotnej warstwy malarskiej w kolorze zielonym, natomiast drzwi d.2 są pozbawione historycznych warstw malarskich. Drzwi oznaczone jako d.3 są elementem współczesnym, co widać zarówno po braku profili na listwach tworzących podziały, jak i niezbyt starannym wykonawstwie (np. śladach niestarannego spawania). Nie posiadają także historycznych warstw malarskich.

Drzwi d.4 są częściowo pierwotne – dolna część, czyli skrzydła oraz ślepię pochodzą z czasu budowy gmachu, natomiast naświetle pochodzi z okresu późniejszego. Na zawiasach i ramie drzwi w odkrywkach ujawniono ten sam zielony kolor, co na drzwiach d.1. Jeśli chodzi o szyby zbrojone w kolorze miodowym, trudno dokładnie określić, z jakiego pochodzą okresu. Wtapianie siatki metalowej w tafłę szklaną było możliwe dzięki rozwojowi techniki produkcji szkła. Dopiero w XIX wieku metody uzyskiwania szkła zostają fabrycznie udoskonalone – produkcja staje się masowa, a tym samym znacznie obniża się jej koszt. W 1832 r. firma British Crown Glass Company (później Chance Brothers) jako pierwsza zastosowała metodę cylindryczną do produkcji szkła taflowego. Szkło było produkowane przez wydmuchiwanie długich cylindrów szkła, które następnie były cięte wzdłuż, a następnie spłaszczane na żeliwnym stole i odprężane. Metoda produkcji szkła walcowanego płaskiego polegała na wylewaniu szkła na żeliwne łoże, gdzie było ono walcowane na tafłę za pomocą żelaznego wałka. Nie do końca wystudzoną i stwardniałą tafłę wkładano, za pomocą systemu rolek, do otwartego tunelu wyżarzającego lub pieca o regulowanej temperaturze, zwanego lehr. Szkło zbrojone zostało wynalezione w 1898 roku w firmie Pilkington, jako szkło odlewane, w którym wtapiano mocną siatkę z drutu stalowego, zapewniającą bezpieczeństwo i ochronę. Szkło to nazywane było wired cast (odlew zbrojony)². Nie jest wykluczone, że istniejące szyby pochodzą z okresu wznoszenia i wyposażania gmachu.

Okna oznaczone jako o.2 są oknami historycznymi, które widoczne są m.in. na fotografiach z okresu międzywojennego. Posiadają podziały z profilowanych listew. Obecnie pomalowane są na kolor szary. Brak na nich warstw historycznych. Okno o.1 na części południowej elewacji podwórzowej jest oknem współczesnym, z cienkimi szybami termoizolacyjnymi. Posiada zupełnie płaską ramę bez żadnych profili. Okna o.1 na elewacji północnej zostały wymienione w latach 1988 – 89, o czym świadczą zachowane w archiwum

---

² Źródło: <https://mlodytechnik.pl/eksperymenty-i-zadania-szkolne/wynalazczosc/31175-szklo>

ASP dokumenty (m.in. zlecenie wymiany okien i drzwi, którego kopię zamieszczam poniżej³). Wykonane są z prostych, spawanych kątowników i płaskowników pomalowanych na kolor czerwono-brązowy (w trzech osiach od wschodu) i czarny (trzy osie od zachodu). Nie zidentyfikowano warstw malarskich w kolorze zielonym. Okno w drugiej osi od zachodu jest oknem współczesnym z PCV z szybami termoizolacyjnymi. Okna o.1 w elewacji zachodniej mają taką samą budowę jak okna o.1 na pozostałych elewacjach. Okno o.3 jest wykonane tak samo jak okna o.1, ma jedynie większe wymiary.

---

³ Z przeprowadzonej w WUOZ w Krakowie kwerendy wynika, że nie zachowała się dokumentacja z przeprowadzenia tych prac.

ZARZĄD REWALORYZACJI ZESPOŁÓW ZABYTEKOWYCH KRAKÓWA

31-005 KRAKÓW, UL. BRACKA 13

Telefony:

Dyrektor
22-30-75
I-szy Z-ca Dyrektora
22-49-63
Z-ca Dyr. d/s Ekonom.
22-65-85
Główny Księgowy
22-65-85

Zaopatrzenie
Dział Umów i Zleceń
21-49-55

Centrala:
22-40-99,
22-40-61,
22-47-64,

Telex: 0322791

Rachunki Bankowe

NBP-VII-OM Kraków:

obrotowy
35073-6321-225

kapitałnych remontów
35073-6321-181-52

Narodowego
Funduszu
Rewaloryzacji
Zabytków
Krakowa
35073-6321-189-91

L. dz. 11/4801/98

Kraków, dnia 22.02.1988 rok.

Spółdzielnia Budowlano-Metalowa
KRAKÓW Nowa-Huta
os. Willowe 30.

Dot: SMOLEŃSK - 9 roboty ślusarskie.

Zarząd Rewaloryzacji Zespołów Zabytkowych
Kraków z l e c a wykonanie 12 sztuk okien + 1 drzwi
wg istniejących wzorów.

Proponowany termin zakończenia robót: kwiecień 1988 rok.

Waleczność ze wykonaniem płatna będzie z naszego konta
w NBP VII o/M KRAKÓW nr 35073 - 6321 - 181 - 52.

Prosimy o przysłanie umowy wraz z kosztorysem wstępnym
i kalkulacją roboczo-godziny.

OWOŚCI:

1 x adresat

1 x ASP Kraków Pl. Matejki 13.

1 x TI

1 x TO

1 x U z/s.

2-ty Dział Zarządu
d/s Ekonomicznych

mgr Barbara Syrciel

(Burmistrz)

mgr. Kozłowski

Fotokopia zlecenia wymiany ślusarki okiennej i drzwiowej na elewacji tylnej budynku przy ul. Smoleńsk 9 z 1988 roku.

Bibliografia

W tekście wykorzystano informacje znajdujące się na stronach:

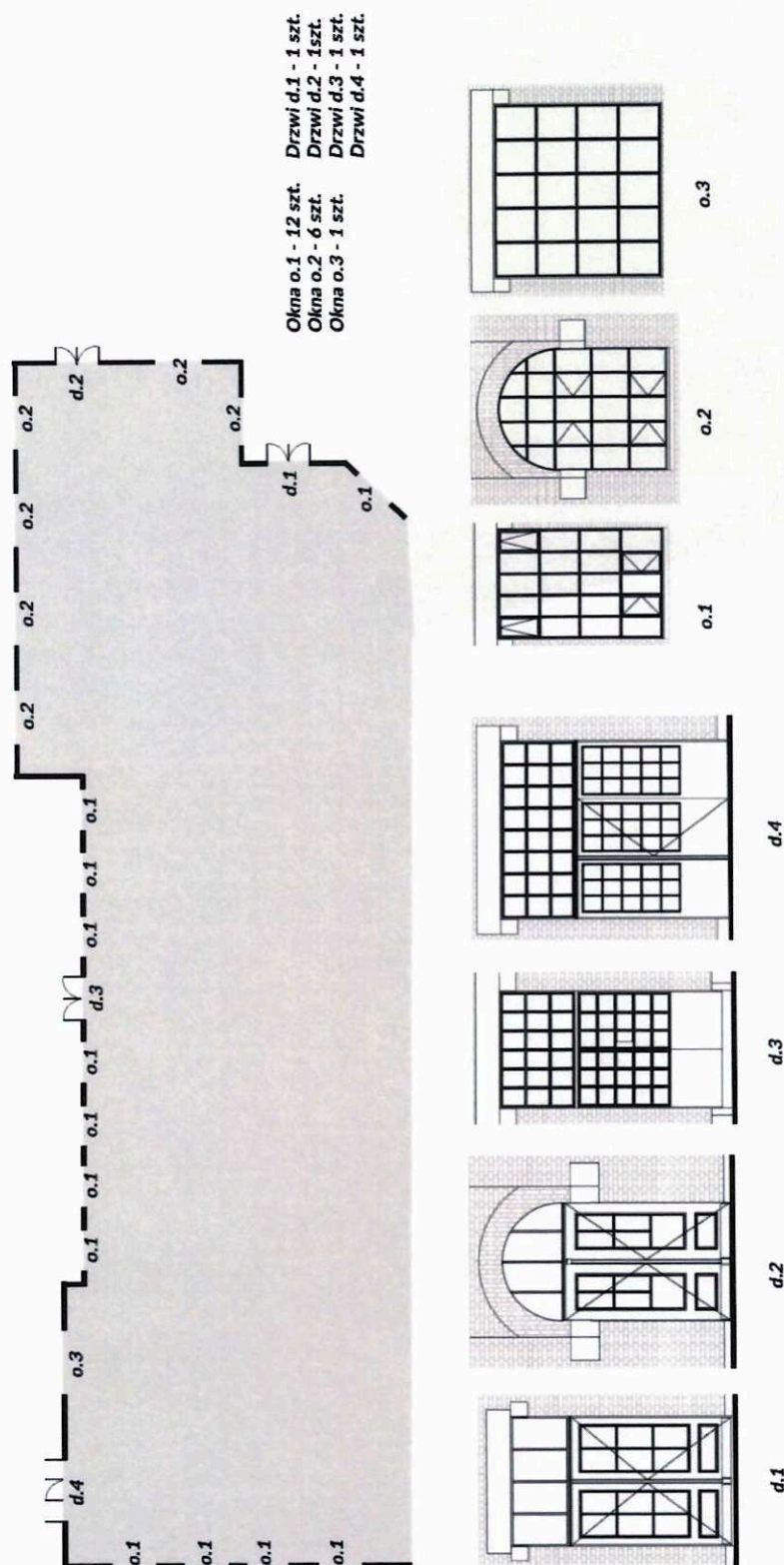
1. Strona internetowa www.zabytek.pl (<https://zabytek.pl/pl/obiekty/krakow-muzeum-techniczno-przemyslowe-obecnie-akademia-sztuk-pie> / dostęp online styczeń 2022)
2. Strona internetowa www.wikipedia.org (hasło: Muzeum Techniczno-Przemysłowe w Krakowie)

Oraz artykuły:

- Z. Beiersdorf – Muzeum Techniczno – Przemysłowe w Krakowie w: Rocznik Krakowski, t. LVII, 1991, str. 129 – 163.
- B. Kołodziejowa – Miejskie Muzeum Przemysłowe im. dra Adriana Baranieckiego w Krakowie w: Rozprawy i Sprawozdania Muzeum Narodowego w Krakowie — 11.1976

BUDYNEK DAWNEGO MUZEUM TECHNICZNO-PRZEMYSŁOWEGO W KRAKOWIE PRZY UL. SMOLEŃSK 9.

Rysunek 1 Uproszczony plan elewacji tylnych budynku dawnego Muzeum Techniczno-Przemysłowego przy ul. Smoleńsk 9 w Krakowie z wyszczególnieniem otworów okiennych i drzwiowych. Rysunki techniczne okien zostały przeniesione z dokumentacji architektonicznej budynku przy ul. Smoleńsk 9, wykonanej w 2016 roku w Pracowni Projektowej Paweł Jabłoński. Autor rysunków technicznych okien i drzwi mgr inż. Bernard Łopacz.

źródło rys. technicznych okien: Pracownia Projektowa Paweł Jabłoński, rysunki budynku z 2016 r. Autor rys. mgr inż. Bernard Łopacz

3. OPIS INWENTARYZACYJNY

Niniejszy program prac dotyczy znajdującej się w obrębie parteru budynku ślusarki okiennej i drzwiowej (patrz *Rysunek 1*). Do konserwacji, renowacji i rekonstrukcji przeznaczonych jest 19 okien (w trzech różnych kształtach) oraz 4 pary drzwi zewnętrznych (w czterech różnych kształtach).

ELEWACJA PÓŁNOCNA

Elewacja północna jest czternastoosiowa. W jej obrębie można wyznaczyć trzy części – wysuniętą najbardziej na północ część czteroosiową z czterema dużymi stalowymi wielopolowymi oknami zamkniętymi półkoliście, dalej ośmioosiową część cofniętą względem poprzedniej, z siedmioma stalowymi wielopolowymi oknami o kształcie prostokąta oraz prostokątnymi stalowymi dwuskrzydłowymi drzwiami z naświetlem (w 4 osi), oraz najdalszą dwuosiową część nieco wysuniętą ryzalitowo na północ, posiadającą duże stalowe kwadratowe wielopolowe okno oraz szeroką stalową trójskrzydłową bramę z prostokątnym naświetlem w skrajnej osi elewacji.

ELEWACJA ZACHODNIA

Elewacja zachodnia jest czteroosiowa, symetryczna. W osiach elewacji w kondygnacji parteru znajdują się cztery identyczne prostokątne wielopolowe stalowe okna.

ELEWACJA WSCHODNIA

Elewacja wschodnia budynku jest rozbita na trzy części: jednoosiowy fragment elewacji budynku zwrócony w kierunku pd-wsch, w obrębie którego znajduje się jedno prostokątne wielopolowe stalowe okno; dalej jednoosiowy fragment elewacji wschodniej z drzwiami wejściowymi do budynku – dwuskrzydłowe stalowe prostokątne drzwi płycinowe z wielopolowym naświetlem i przeszkleniem skrzydeł; ostatnią część elewacji wschodniej budynku stanowi dwuosiowy fragment wysunięty najdalej na wschód – w jego obrębie widoczne są zamknięte półkoliście okno oraz dwuskrzydłowe drzwi, również o półkolistym zwieńczeniu.

FRAGMENT ELEWACJI POŁUDNIOWEJ

Jest to jednoosiowy fragment budynku biegnący prostopadłe do elewacji wschodniej. Znajduje się tutaj jedno zamknięte półkolistce stalowe okno.

Ilustracja 1 Budynek dawnego Muzeum Techniczno-Przemysłowego przy ul. Smoleńsk 9 w Krakowie, obecnie Akademia Sztuk Pięknych. Widok z lotu ptaka. Czerwoną linią zaznaczono elewację, w obrębie których znajduje się opisywana ślusarka drzwiowa i okienna.

Źródło: mapy Google.

4. TECHNOLOGIA I TECHNIKA WYKONANIA

Wszystkie opisywane okna oraz drzwi zewnętrzne są wykonane ze stalowych blach, płaskowników, kątowników oraz profili, łączonych ze sobą nitami i poprzez spawanie. Niektóre elementy są przykręcane śrubami.

Dwie pary dwuskrzydłowych stalowych drzwi z elewacji wschodniej mają formę płycinową profilowaną, naśladującą popularne tego typu drzwi drewniane. Jedne z nich mają kształt prostokątny i posiadają sześciopolowe przeszklenia, drugie zaś czteropolowe przeszklenia i zwieńczenie półokrągłe. Pozostałe drzwi są prostsze, prostokątne i kwadratowe, dwoje dwuskrzydłowych i jedno drzwi trójskrzydłowe⁴ ich skrzydła są płaskie, bez dekoracji. W ich obrębie znajdują się przeszklenia, powyżej zaś naświetle. Szpros naświetli i skrzydeł drzwiowych proste.

Okna wielopolowe, w prostych metalowych ramach, z prostymi szprosami, część z nich⁵ posiada wzmocnienia z prostopadle montowanych płaskowników. Okna są dwuczęściowe – posiadają jedno szklenie od strony wnętrza oraz drugie szklenie zewnętrzne.

Powierzchnia metalu zabezpieczana była minią (tlenek ołowiu z pokostem lnianym) o właściwościach antykorozyjnych, a następnie pokrywana olejną powłoką barwną.

Wykonane odkrywki w obrębie okien i drzwi parteru budynku pozwoliły ukazać prawdopodobną historyczną kolorystykę metalowych drzwi i okien – oliwkowozieloną. Jako najbardziej zbliżony do pierwotnego koloru ślusarki okiennej i drzwiowej można przyjąć kolor S7020-G70Y według standardu NSC. Podobny kolor uwidocznił się również w wykonywanych wcześniej odkrywkach w obrębie pozostałych okien i drzwi budynku dawnego Muzeum Techniczno-Przemysłowego w Krakowie. Zasadnym wydaje się stwierdzenie, że stolarka okienna i drzwiowa była jednorodna pod względem kolorystycznym.

5. STAN ZACHOWANIA I PRZYCZYNY ZNISZCZEŃ

Stan zachowania stalowych elementów ślusarki drzwiowej i okiennej jest w większości dostateczny. Podlegały one jednak wielokrotnie przekształceniom kolorystycznym i estetycznym, m.in. poprzez wstawienie tafli szkła mlecznych w miejsce gdzie występowało szkło gładkie bezbarwne, lub też wymianie stalowej konstrukcji jednego z okien na szerszą, płaską. Ślusarka okienna i drzwiowa podlegała także pewnym zmianom technicznym, tzn. wymianom zamków, montażowi wywietrzników i rur klimatyzacyjnych.

⁴ Z jednym ruchomym skrzydłem (środkowym).

⁵ Te zwieńczone półkoliście.

OKNA

Okna pomalowano na kolor czarny, czerwono-brązowy, brązowy oraz grafitowo-niebieski. W niektórych oknach, zastąpiono pojedyncze szklenia wywietrznikami i rurami klimatyzacyjnymi. Okno w 11 osi elewacji północnej wymieniono na nowe z PCV, o płaskich szerszych niż w oryginale szprosach. Poza zabrudzeniami, widoczne są przetarcia warstwy malarskiej, odsłaniające wykwyty korozji na dużej powierzchni profili. Zachowane szklenie nie wykazuje pęknięć i ubytków.

DRZWI

Stan zachowania stalowych drzwi jest zróżnicowany. Wszystkie posiadają ślady świadczące o długotrwałej eksploatacji. Największe zniszczenia zaobserwowano w dolnych partiach, narażonych na działanie wody i soli rozpuszczalnych w wodzie, a także na ubytki mechaniczne (obtłuczenia itp.). Ogniska korozji widoczne są także w sąsiedztwie klamek oraz styku skrzydeł drzwiowych z murem. Drzwi pomalowano na kolor czerwono-brązowy, brązowy, czarny oraz grafitowo-niebieski. Nie zanotowano znacznych ubytków elementów stalowych. Jednak widoczna jest bardzo mocno posunięta korozja w obrębie listew i futryn w dolnych partiach.

Najlepiej zachowane są drzwi d.1 i d.2. Drzwi d.3 są wymienione w latach 1988 – 89. Drzwi d.4 częściowo zachowane są jako historyczne. Część trójskrzydłowa z przeszkleniem ze szkła zbrojonego oraz profilowanym ślemieniem to drzwi historyczne. Metal wykazuje całopowierzchniową korozję w postaci rdzawego nalotu i brak warstw malarskich. Elementy narażone na częsty kontakt z wodą są mocno skorodowane (próg, ramy, dolne części skrzydeł). Brakuje także górnego ozdobnego odcinka listwy przymykowej. Naświetle wykonane jest współcześnie, w latach 1988 – 89. Profile stalowe są skorodowane i pozbawione warstwy farby.

6. WNIOSKI I ZAŁOŻENIA KONSERWATORSKIE

Ze względu na rozpoczęte już prace konserwatorskie, mające na celu przywrócenie stolarki okiennej i drzwiowej budynku ich pierwotnego wyglądu, przewidywana jest również konserwacja metalowych okien i drzwi, znajdujących się w parterze elewacji północnej, zachodniej, wschodniej oraz częściowo w południowej. W obrębie zachowanych historycznych, stalowych profili proponuje się pełną konserwację techniczną i estetyczną ślusarki drzwiowej i okiennej. Konserwacji poddane zostaną drzwi d.1 i d.2 oraz d.4, a także okna o.2. *Ustale 10.02.23r.*

Z kolei ze względu na konieczność polepszenia parametrów termoizolacyjnych istniejących przeszkleń, wymienione w latach 90-tych XX wieku okna i drzwi planuje się zdemontować, a w ich miejsce zamontować przeszklania wykonane w systemie profili aluminiowych, malowanych proszkowo. Proponuje się przy tym zastosowanie profili o wyglądzie historyzującym, z charakterystycznym szprosem, który upodabnia je do historycznych profili stalowych. Układ i podział na pola pozostanie ten sam, zgodnie z dotychczasowym wyglądem. Wszystkie okna będą miały cztery kwatery rozwieralne. Jedynie okno o.3 zostanie wykonane jako szklenie stałe. W profilach zostanie zamontowane szklenie trójszybowe o współczynniku $U_w = 0,9$ dla okien o.1 i $U_w = 0,8$ dla okna o.3. Do wymiany planuje się następujące elementy:

- okna oznaczone na schemacie jako o.1 w ilości 12 szt.
- okno oznaczone na schemacie jako o.3 w ilości 1 szt.
- drzwi oznaczone na schemacie jako d.3 w ilości 1 szt.
- naświetle drzwi d.4 w ilości 1 szt.

Na podstawie wykonanych odkrywek można stwierdzić, że pierwotnie ślusarka okienna i drzwiowa była malowana na taki sam kolor, jak stolarka drzwiowa, czyli oliwkowozielony, zbliżony do koloru S7020-G70Y według standardu NSC. Obecnie przy realizacji nowej ślusarki aluminiowej należy zastosować kolor maksymalnie zbliżony do koloru stolarki historycznej, także ostatnio zrekonstruowanej. Przed przystąpieniem do ostatecznego malowania i produkcji okien i drzwi należy ten kolor zaakceptować na podstawie przedstawionej przez wykonawcę próbki.

Głównym celem planowanych prac konserwatorskich przy ślusarce historycznej jest powstrzymanie procesów korozyjnych oraz przywrócenie walorów technicznych i

estetycznych ślusarki okiennej i drzwiowej. Prace będą dotyczyły drzwi d.1, d.2 i d.4 oraz okien o.2 (6 sztuk).

Ponieważ w odkrywkach znaleziono historyczny kolor zielony, zbliżony do koloru okien, należy całość ślusarki ujednolicić poprzez pomalowanie na kolor zielony tożsamy z kolorem stolarki okiennej budynku.

Przed przystąpieniem do prac konserwatorskich należy odpowiednio zabezpieczyć przed zabrudzeniem i uszkodzeniem sąsiadujące z oknami i drzwiami mury budynku i podłogę. Na czas oczyszczania elementów metalowych z brudu i nawarstwień, należy bezwzględnie zabezpieczyć szklenie. W tym celu zaleca się użycie cienkich płyt pilśniowych, folii i taśm malarskich. Elementy ruchome – skrzydła drzwi – można na czas prac przewieźć do pracowni. W takim przypadku niezbędne będzie wykonanie drzwi zastępczych.

Prace konserwatorskie należy rozpocząć od ostrożnego usunięcia wszystkich wtórnych przemalowań. Zaleca się ostrożne zastosowanie metody mechanicznej, usuwając nawarstwienia ręcznie szczotkami stalowymi i metodą mikropiaskowania, aby nie uszkodzić struktury metalu. Można także ostrożnie w razie potrzeby zastosować preparaty chemiczne do usuwania powłok olejnych.

Drobne ubytki metalu należy zaszpachlować szpachlówką poliestrową i przeszlifować. Elementy brakujące lub wymagające wymiany ze względu na duży stopień zniszczenia należy wykonać na nowo w tradycyjnej technice obróbki metali. Zaleca się zrekonstruowanie brakujących ozdobnych fragmentów profilowanych listew oraz detali.

W kolejnym etapie prac powierzchnię metalu pomalować farbą podkładową z inhibitorem korozji. Następnie nałożyć dwie warstwy lakieru końcowego w kolorze zieleni oliwkowej. Jako najbardziej zbliżony do pierwotnego koloru ślusarki okiennej i drzwiowej można przyjąć kolor S7020-G70Y według standardu NSC. Do konserwacji zaleca się użycie atestowanych nowoczesnych środków – lakierów i farb antykorozyjnych.

Wszelkie wywietrzniki i rury klimatyzacyjne pozostawić, oczyścić z zanieczyszczeń i zabezpieczyć na czas konserwacji. Nieestetyczne wtórne szkła wymienić na nowe, gładkie, bezbarwne. Można rozważyć od strony użytkowej zastosowanie w części pomieszczeń folii o mlecznym wykończeniu, naklejanej od wewnątrz. Posłużą jako blendy okienne, nie odcinając jednocześnie światła od pomieszczenia.

Drzwi i okna należy pomalować na kolor zielony zarówno od strony zewnętrznej, jak i od wnętrza.

Osobnego omówienia wymaga proces konserwacji drzwi d.4. Skrzydła i elementy pierwotne należy poddać opisanej wyżej konserwacji. Ze względu na konieczność polepszenia parametrów termicznych dopuszcza się wykonanie tzw. termomodernizacji skrzydeł. Dolne,

płycinowe partie drzwi należy rozebrać od strony wnętrza poprzez odcięcie w miejscach spawów⁶. Rozkręcić płaskowniki mocujące szybki. W dolnej części płycinowej po wyczyszczeniu wnętrza zamontować dociętą na wymiar płytę z wełny mineralnej o grubości uzależnionej od grubości skrzydła. Jeśli będzie taka możliwość techniczna w przestrzeń pustki w obrębie ramy skrzydła drzwi należy zaaplikować pianę poliuretanową jako materiał izolujący. ~~Dopuszcza się, w zależności od możliwości technicznych, wykonanie zestawów szyb zespolonych przy wykorzystaniu istniejących szyb zbrojonych. Mimo niewielkiej grubości będą one miały lepszy współczynnik przenikania ciepła niż same szyby zbrojone.~~ Istniejące szyby przezroczyste należy wymienić na szkło miodowe.

U. Smith
10.02.23⁸

Istniejące naświetle drzwi należy zdemontować. W to miejsce należy zamontować ramy stalowe z kątownika o szerokości listwy przylukowej, z możliwością montażu szyb zespolonych. Rama stalowa powinna mieć podział na trzy części, zgodnie z układem skrzydeł historycznych. W ramie stalowej od strony wnętrza zamontować pakiety szybowe dwukomorowe o współczynniku $U=0,5$, szyba 4esg/16/4/16/4esg⁷. Po zamontowaniu szyby z użyciem specjalnego uszczelniacza z obu stron naświetla zamontować jako nakładki profile stalowe o formie jak historyczna (zgodnie z zachowanymi profilami na skrzydłach). Profile te spełniać będą jedynie funkcję estetyczną.

Całość drzwi pomalować na kolor S7020-G70Y według standardu NSC.

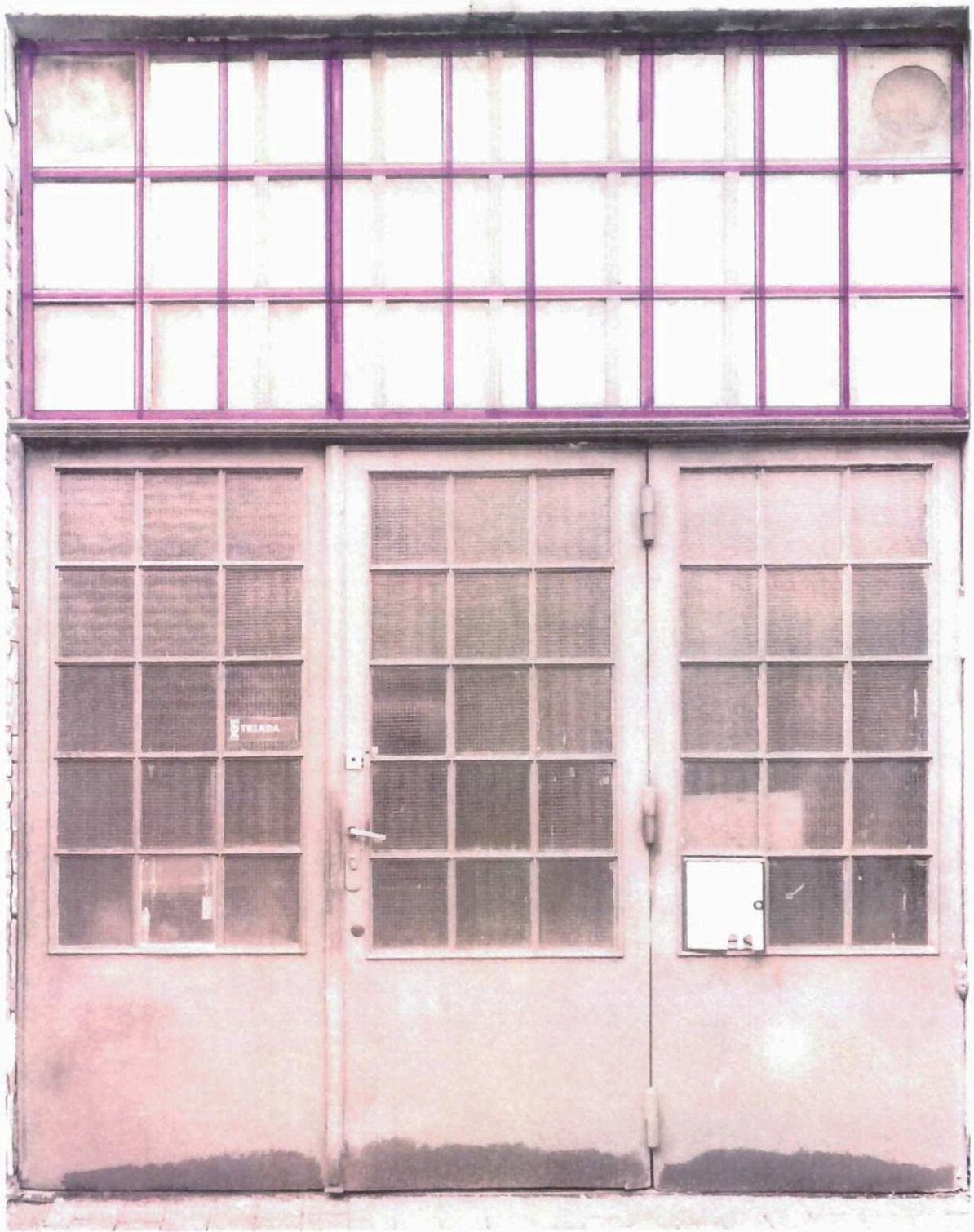
Poniżej przedstawiono rysunek ideowy podziałów naświetla. Ze względu na brak możliwości rozmierzenia poszczególnych profili na obecnym etapie (drzwi są wygięte, otwór naświetla należy zmierzyć po zdemontowaniu obecnego), dokładne wymiary profili stalowych przyjąć po zdemontowaniu naświetla, na etapie realizacji. Orientacyjne wymiary naświetla w mm (bez szerokości samych profili): szer. 1000 x 1000 x 990, wys. 1270. Ostateczną formę i podziały naświetla zaleca się doprecyzować komisyjnie na etapie realizacji.

Wszystkie prace konserwatorskie muszą być prowadzone pod nadzorem dyplomowanego konserwatora dzieł sztuki!

⁶ Drzwi prawdopodobnie były rozbierane, a blacha wymieniana, na co wskazują połączenia spawane blachy od strony wnętrza.

⁷ Zaleca się zastosowanie ramki w szybie w kolorze ~~brazowym~~, nie srebrnym.

U. Smith
10.02.23⁸

7. PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

Przed przystąpieniem do prac konserwatorskich należy rozstawić rusztowania i zabezpieczyć fragmenty murów, tynki i podłóżę foliami i płytami pilśniowymi.

Zalecane w programie prac konserwatorskich konkretne preparaty i materiały mogą zostać zamienione na równoważne materiały innego producenta o podobnych, ale nie gorszych właściwościach.

Ślusarka okienna i drzwiowa

1. Przeprowadzić przegląd techniczny i konstrukcyjny elementów metalowych.
2. Skorodowane i zapieczone zawiasy uruchomić poprzez nasmarowanie odpowiednim smarem.
3. Demontaż skrzydeł drzwiowych.
4. Metalowe elementy odczyszczyć mechanicznie i/lub chemicznie, przy użyciu szczotek metalowych, mikropiaskowania z pozostałości warstw malarskich i produktów korozji. Przed przystąpieniem do pracy, należy dokładnie zabezpieczyć powierzchnię szkieł taśmą malarską, foliami i cienkimi płytami pilśniowymi.
5. Drobne ubytki uzupełnić żywicą poliestrową, a po jej związaniu, przeszlifować papierem ściernym o odpowiedniej gradacji.
6. Odtłuścić powierzchnię stalowych elementów i pomalować lakierem antykorozyjnym, wytrzymałym, wodorozcieńczalnym, bezbarwnym, o spoiwie akrylowym, z inhibitorem korozji, który może być stosowany jako podkład, a także jako warstwa wykończeniowa nawierzchni.
7. Zrekonstruowanie brakujących elementów oraz fragmentów detali metodami ślusarskimi i kowalskimi.
8. Wykonanie ocieplenia z płyt wełny mineralnej i piany poliuretanowej z drzwiach o.4.
9. Opcjonalne wykonanie pakietów szybowych z użyciem istniejących szyb zbrojonych w kolorze miodowym i ich montaż w drzwiach d.4.
10. Wykonanie naświetla stalowego z profili stalowych o formie historycznej oraz szklenia z pakietów szybowych dwukomorowych.

11. Wykonanie powłoki malarskiej na drzwiach zewnętrznych oraz oknach w kolorze historycznym – ciemnooliwkowym o numerze S7020-G70Y według standardu NSC. W tym celu zaleca się zastosowanie farby antykorozyjnej dostępnej w kolorach NCS, o spoiwie styrenowo - akrylowym.
12. Wykonanie nowego szklenia w miejscach ich braku (po konserwacji ślusarki).
13. Montaż skrzydeł drzwiowych na zawiasach.

Szkło

1. Oczyszczenie szklenia z zabrudzeń (zaplamień zaprawą, farbami itp.) na sucho, przy pomocy szmatki, małej szpachelki, skalpela z najwyższą ostrożnością. Należy uważać, aby nie porysować szkła.
2. W razie potrzeby od wewnątrz zamontować samoprzylepną folię o mlecznym wykończeniu.

Wszystkie prace konserwatorsko-budowlane należy przeprowadzać pod nadzorem dyplomowanego konserwatora dzieł sztuki oraz przy odpowiednich warunkach atmosferycznych (bez opadów, temp. min. powyżej +5°C), przy użyciu dobrej jakości materiałów, zgodnie z zaleceniami producentów.

Całość prac należy udokumentować pisemnie i fotograficznie.

mgr Katarzyna Sulowska
konserwator dzieł sztuki
ul. Wierzbowa 14, 32-065 Krzeszowice
tel. 607 267 052

8. KOPIA DYPLOMU

Katarzyna Sułkowska
(podpis posiadacza dyplomu)

Nr 5068
(numer dyplomu)

MEN - I - 3a SW
ZG Pol. Śl. z. 171/97

AKADEMIA SZTUK PIĘKNYCH
IM. JANA MATEJKI W KRAKOWIE

Wydział Konserwacji i Restauracji Dzieł Sztuki
nazwa jednostki organizacyjnej uczelni

DYPLOM

Pan(i) Katarzyna Sułkowska

urodzony(a) dnia 29 stycznia 1971 r.
w Krakowie

odbył(a) studia wyższe 1991 - 1997
na kierunku Konserwacja i Restauracja

Dzieł Sztuki
w zakresie konserwacji rzeźby

z wynikiem celującym
i uzyskał(a) w dniu 1 lipca 1998 r.
tytuł magistra sztuki w zakresie konserwacji
i restauracji rzeźby

(-) Płuska Dziekan Rodziński Rektor

Kraków dnia 24.09.1998 r.

Zgodność niniejszego odpisu z oryginałem stwierdzam

Kierownik Sekretariatu Uczelni

z up. Jan

Kraków

dnia 24.09.1998r.

(nazwa miejscowości)

DYPLOM
UKOŃCZENIA STUDIÓW
(ODPIS)

U. Spółen
ZA ZGODNOŚĆ
Z ORYGINAŁEM

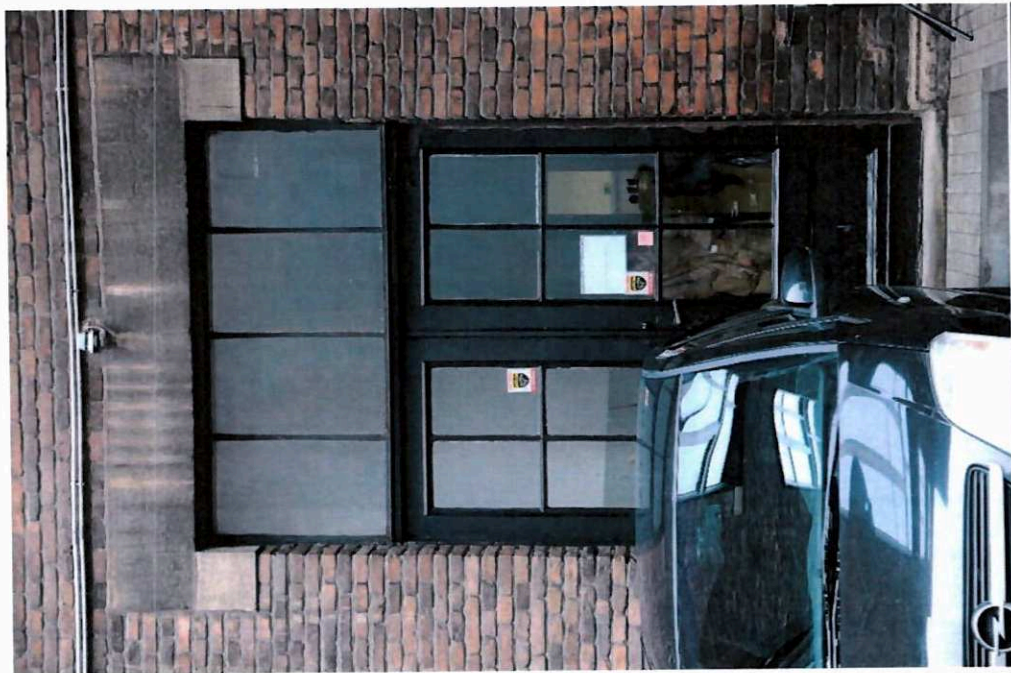
9. DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA

Fot. 1 Dawne Muzeum Techniczno-Przemysłowe, ul Smoleńsk 9, Kraków. Elewacja południowa. Okno współczesne o.l wymienione kilka lat temu. Stan przed konserwacją. Kwiecień 2019. Fot. K. Sułkowska.

Fot. 2. Dawne Muzeum Techniczno-Przemysłowe, ul. Smoleńsk 9, Kraków. Elewacja wschodnia. Drzwi wejściowe do budynku d.1. Stan przed konserwacją. Kwiecień 2019. Fot. K. Sułkowska.

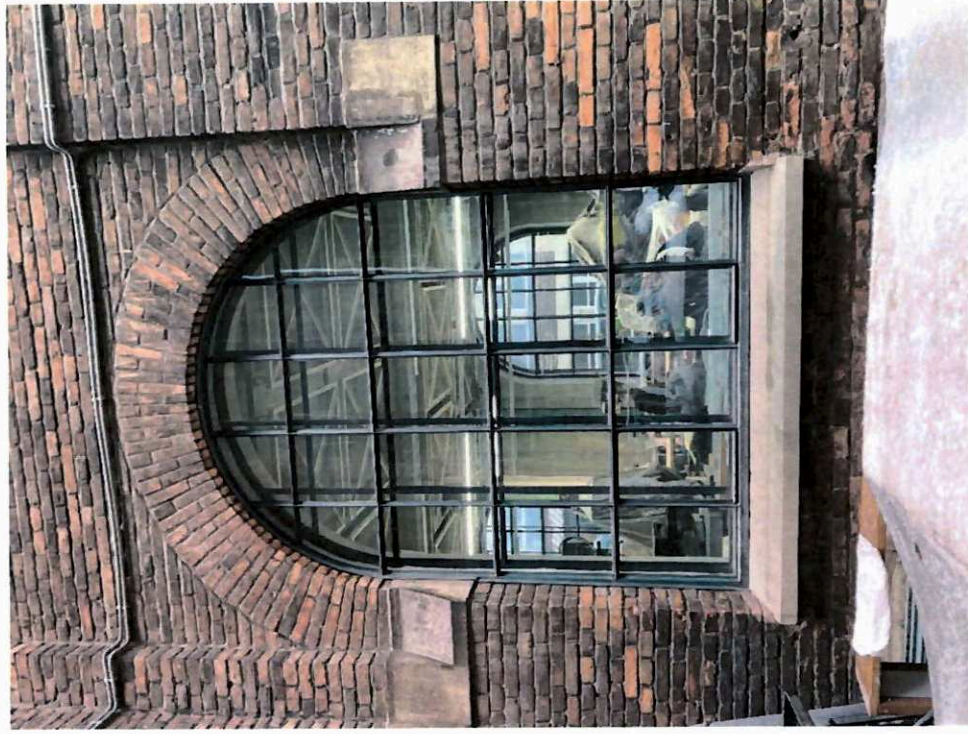

Fot. 3. Dawne Muzeum Techniczno-Przemysłowe, ul. Smoleńsk 9, Kraków. Elewacja wschodnia. Drzwi wejściowe do budynku d.1. Stan przed konserwacją. Grudzień 2021. Fot. K. Sułkowska.

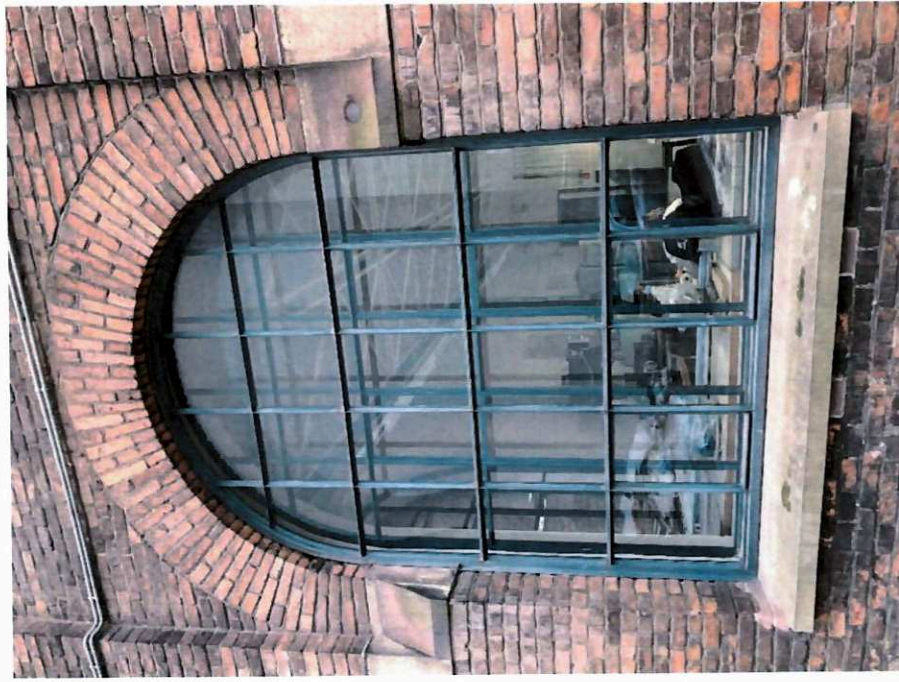

Fot. 4. Dawne Muzeum Techniczno-Przemysłowe, ul Smoleńsk 9, Kraków. Elewacja wschodnia. Drzwi wejściowe do budynku d.1. Odkrywka: widoczna warstwa minii oraz oliwkowa warstwa malarska. Grudzień 2021. Fot. K. Sułkowska.

Fot. 5. Dawne Muzeum Techniczno-Przemysłowe, ul Smoleńsk 9, Kraków. Elewacja południowa. Okno historyczne o.2, przemalowane na kolor szary. Stan przed konserwacją. Grudzień 2021. Fot. K. Sułkowska.

Fot. 6. Dawne Muzeum Techniczno-Przemysłowe, ul Smoleńsk 9, Kraków. Elewacja wschodnia. Okno historyczne o.2 przemalowane na kolor szary. Stan przed konserwacją. Grudzień 2021. Fot. K. Sułkowska.

Fot. 7. Dawne Muzeum Techniczno-Przemysłowe, ul Smoleńsk 9, Kraków. Elewacja wschodnia. Drzwi wejściowe do budynku d.2 przemalowane na kolor szary. Stan przed konserwacją. Grudzień 2021. Fot. K. Sułkowska.

Fot. 8. Dawne Muzeum Techniczno-Przemysłowe, ul Smoleńsk 9, Kraków. Elewacja wschodnia. Stan przed konserwacją. Kwiecień 2019. Fot. K. Sułkowska.

Fot. 9. Dawne Muzeum Techniczno-Przemysłowe, ul Smoleńsk 9, Kraków. Elewacja północna. Widoczne historyczne okna o.2 przemalowane na kolor szary. Stan przed konserwacją. Kwiecień 2019. Fot. K. Sułkowska.

Fot. 10. Dawne Muzeum Techniczno-Przemysłowe, ul Smoleńsk 9, Kraków. Elewacja północna, okna współczesne o.1. Stan przed konserwacją. Kwiecień 2019. Fot. K. Sułkowska.

Fot. 11. Dawne Muzeum Techniczno-Przemysłowe, ul Smoleńsk 9, Kraków. Elewacja północna, okna współczesne o.1, drzwi współczesne d.3. Stan przed konserwacją. Kwiecień 2019. Fot. K. Sułkowska.

Fot. 12. Dawne Muzeum Techniczno-Przemysłowe, ul Smoleńsk 9, Kraków. Elewacja północna, okna współczesne o.1 i okno o.3. Stan przed konserwacją. Kwiecień 2019. Fot. K. Sułkowska.

Fot. 13. Dawne Muzeum Techniczno-Przemysłowe, ul Smoleńsk 9, Kraków. Elewacja północna. Współczesne okno PCV. Grudzień 2021. Fot. K. Sułkowska.

Fot. 14. Dawne Muzeum Techniczno-Przemysłowe, ul Smoleńsk 9, Kraków. Elewacja północna. Drzwi w ostatniej osi, d.4. Stan przed konserwacją. Kwiecień 2019. Fot. K. Sułkowska.

Fot. 15, 16. Dawne Muzeum Techniczno-Przemysłowe, ul Smoleńsk 9, Kraków. Elewacja północna. Drzwi w ostatniej osi, d.4. Odkrywką: widoczna pierwotna oliwkowa warstwa malarska. Fot. K. Sułkowska.

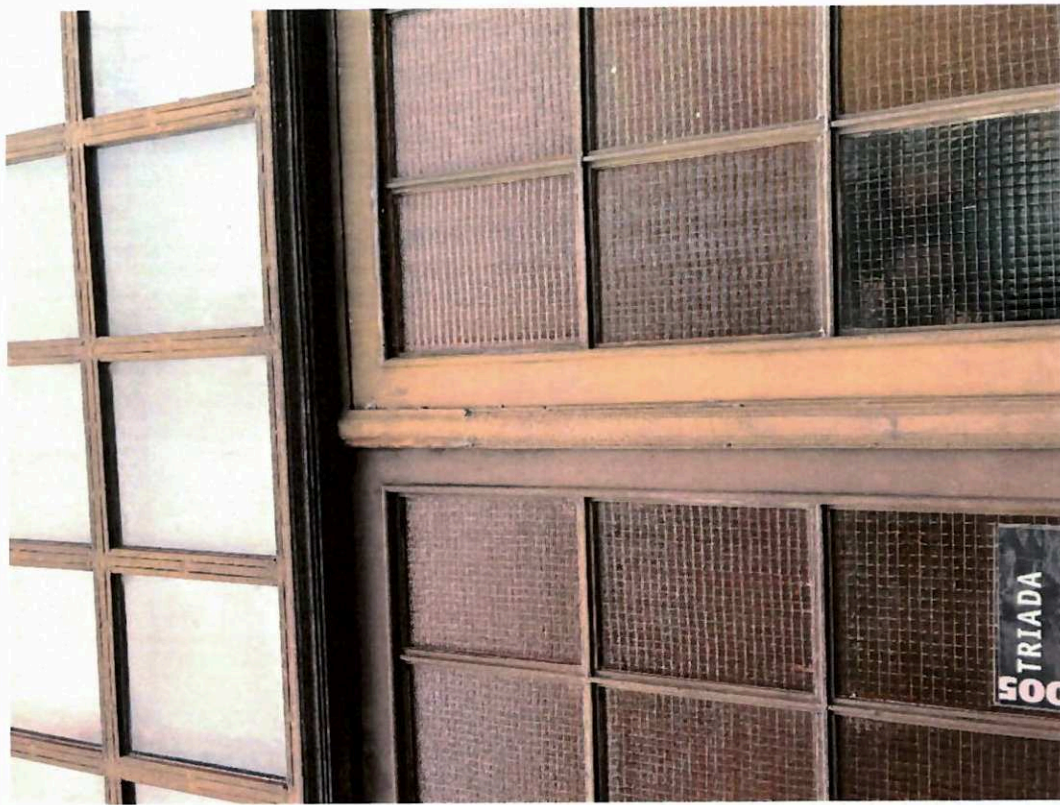

Fot. 17. Dawne Muzeum Techniczno-Przemysłowe, ul Smoleńsk 9, Kraków. Elewacja północna. Drzwi w ostatniej osi, d.4. Odkrywką: widoczna pierwotna oliwkowa warstwa malarska. Fot. K. Sułkowska.

Fot. 18. Dawne Muzeum Techniczno-Przemysłowe, ul Smoleńsk 9, Kraków. Elewacja północna. Drzwi w ostatniej osi, d.4. Stan przed konserwacją. Kwiecień 2019. Fot. K. Sułkowska.

Fot. 19. Dawne Muzeum Techniczno-Przemysłowe, ul Smoleńsk 9, Kraków. Elewacja północna. Drzwi w ostatniej osi, d.4. Stan przed konserwacją. Kwiecień 2019. Fot. K. Sułkowska.

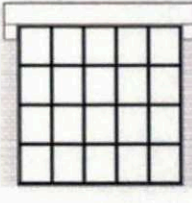
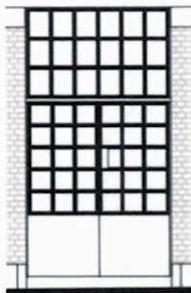

Fot. 20. Dawne Muzeum Techniczno-Przemysłowe, ul Smoleńsk 9, Kraków. Elewacja zachodnia z oknami o.1. Stan przed konserwacją. grudzień 2021. Fot. K. Sułkowska.

PROGRAM ROBÓT BUDOWLANYCH

Ze względu na konieczność polepszenia parametrów termoizolacyjnych istniejących przeszkleń, wymienione w latach 1988 - 89 okna i drzwi planuje się zdemontować, a w ich miejsce zamontować przeszklania wykonane w systemie profili aluminiowych, malowanych proszkowo. Proponuje się przy tym zastosowanie profili o wyglądzie historyzującym, z charakterystycznym szprosem, który upodabnia je do historycznych profili stalowych. Układ i podział na pola pozostanie ten sam, zgodnie z dotychczasowym wyglądem. Wszystkie okna będą miały cztery kwatery rozwieralne. Jedynie okno o.3 zostanie wykonane jako szklenie stałe. W profilach zostanie zamontowane szklenie trójszybowe, dwukomorowe o współczynniku $U_w = 0,9$ dla okien o.1 i $U_w = 0,8$ dla okna o.3 (współczynnik dla szyb $u = 0,5$). Do wymiany planuje się następujące elementy:

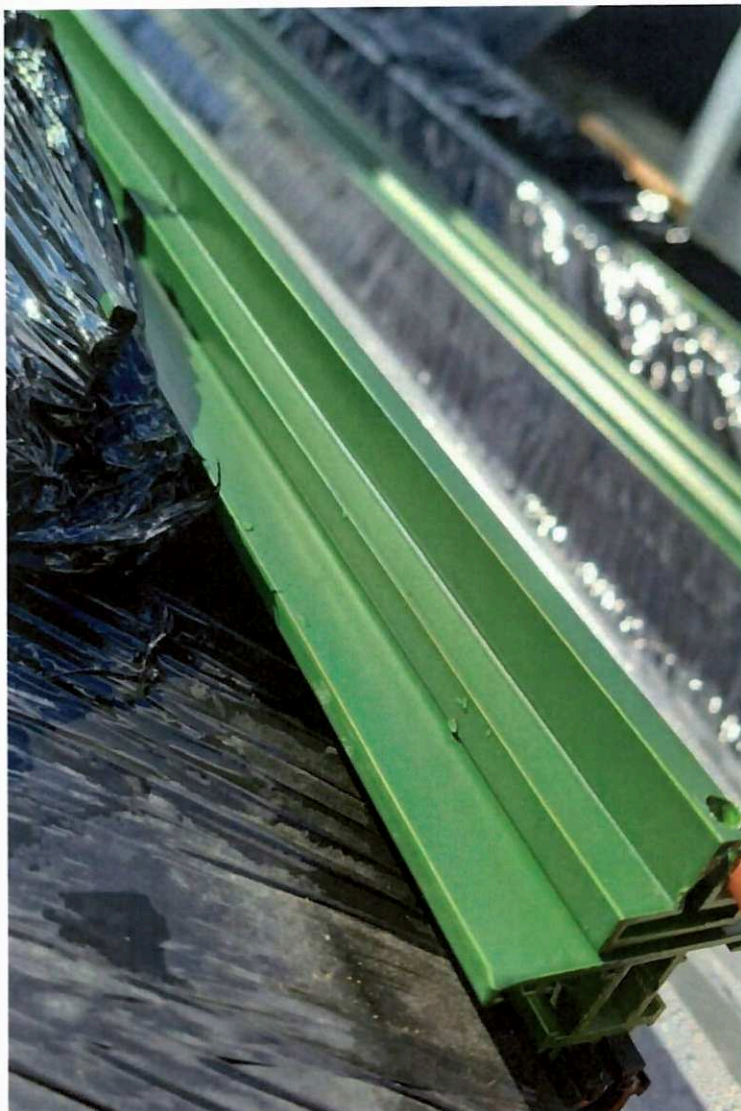
typ ślusarki	oznaczenie	ilość	Wymiary w mm	Typ szyby
 o.1	o.1	12 szt.	3000 x 2050	4/18ar/4/18ar/4
 o.3	o.3	1 szt.	3000 x 3000	4/18ar/4/18ar/4
 d.3	d.3	1 szt.	3500 x 2050	4esg/16/4/16/4esg

Profile metalowe (aluminiowe) należy pomalować w kolorze zbliżonym do historycznego ciemnooliwkowym o numerze S7020-G70Y. W tym samym kolorze zostaną pomalowane elementy poddawane konserwacji.

Fot. 21. Widok proponowanego profilu historyzującego.
Fot. K. Sułkowska.

Fot. 22. Widok proponowanego profilu historyzującego.
Fot. K. Sułkowska.

CZĘŚĆ RYSUNKOWA